

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.26/2024/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Metzing Márton, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2024. október 8.
Az ügy tárgya: hivatalos személy elleni erőszak büntette és más
bűncselekmény
Terhelt: ...
Első fok: Szolnoki Járásbíróság, 8.B.826/2018/14., ítélet, tárgyalás, 2019.
április 23.
Másodfok: Szolnoki Törvényszék, 1.Bf.779/2019/27., ítélet,
tárgyalás, 2021. március 17.
Az indítvány előterjesztője: a terhelt
Az indítvány iránya: a terhelt javára
Rendelkező rész

A Kúria a hivatalos személy elleni erőszak büntette és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szolnoki Járásbíróság 8.B.826/2018/14., illetve a Szolnoki Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bf.779/2019/27. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 14.000 (tizennégyezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. 1. A Szolnoki Járásbíróság a 2019. április 23-án kihirdetett 8.B.826/2018/14. számú ítéletével a terheltet hivatalos személy elleni erőszak büntette [Btk. 310. § (1) bekezdés

a) pont] és közúti veszélyeztetés büntette [Btk. 234. § (1) bekezdés] miatt mint többszörös visszaesőt, halmazati büntetésül 5 év, fegyházban végrehajtani rendelt szabadságvesztésre, 4 év közúti járművezetéstől eltiltásra és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztésből nem bocsátható feltételes szabadságra.

[2] A terhelt és a védő fellebbezései folytán eljáró Szolnoki Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2021. március 17-én meghozott 1.Bf.779/2019/27. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a közúti veszélyeztetés büntetettét kísérletként elkövetettnek minősítette. A szabadságvesztés tartamát 3 év 8 hónapra enyhítette, egyebekben pedig a járásbíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] 2. A jogerős ítéletben megállapított tényállás szerint a terhelt 2018. február 24. napján 1 óra 15 perckor település 1 lakott területén belül, az út 1 felől az út 2 felé közlekedett az út 3-on nagy sebességgel az általa vezetett forgalmi rendszám 1, Opel Corsa típusú személygépkocsival, borult időben, éjszakai látási viszonyok között, közvilágítással, útburkolati jellel ellátott, töredezett, egyenetlen, száraz aszfalt úttesten.

[4] Ugyanebben az időpontban az út 2-n közlekedett a kórház felől a vasútállomás felé, párhuzamos közlekedésre alkalmas úttesten a menetiránya szerinti külső forgalmi sávban, igen alacsony sebességgel a tanú 1 rendőr őrmester által vezetett, rendőri jelleggel ellátott forgalmi rendszám 2, Opel Astra szolgálati gépjármű, melynek jobb első ülésén tartózkodott tanú 2 rendőr őrmester.

[5] A terhelt észlelte az út 3 és az út 4 kereszteződésénél az út 2-n közlekedő rendőrségi szolgálati gépkocsit, ezért személygépkocsiját jobbra kormányozva, az útját a út 4-en folytatta tovább, az út 5 felé, majd személygépkocsijával az út 4 menetiránya szerinti baloldalán egy kerékpártárolónál megállt, a gépkocsija világító berendezését lekapcsolta, és a vezetőülésben lehajolt, elbújva a műszerfal mögött.

[6] Tanú 1 rendőr őrmester észlelte a terhelt által vezetett, nagy sebességgel közlekedő Opel Corsa típusú személygépkocsit, valamint észlelte azt is, hogy a terhelt által vezetett személygépkocsi az út 4-re kanyarodik, ezért intézkedés alá kívánta vonni, így a járőrautó sebességét növelte, azonban azt tapasztalta, hogy az út 4 és az út 2 kereszteződésénél a terhelt által vezetett Opel Corsa nem fordult rá az út 2-re. Az utcába betekintve észlelte, hogy a terhelt személygépkocsijával út 4-en parkolt. Ekkor a járőrautót út 4-re kormányozta és a szolgálati gépkocsi országúti fényszóróját felkapcsolta és megközelítette a terhelt Opel Corsa típusú gépkocsiját.

[7] A terhelt észlelte a gépkocsija felé közeledő rendőrségi járművet, a vezetőülésben felült, és a személygépkocsijának lámpáját felkapcsolva, a gépkocsiját hátramenetbe kapcsolta, és intenzíven tolatni kezdett út 3 felé. A terheltet ekkor út 4-en út 3 felé követte tanú 1 rendőr őrmester által vezetett szolgálati gépkocsi.

[8] A terhelt azért, hogy a rendőri intézkedés alól kivonja magát, a tolatás során meg kívánt fordulni, így a gépkocsiját hátramenetben jobbra kormányozta a cég 1 telephelye előtt, és személygépkocsija kerekeivel az útpadkára felhajtva megállt.

[9] Ugyanakkor tanú 1 rendőr őrmester az általa vezetett forgalmi rendszám 2 szolgálati gépkocsival 50 centiméterrel a terhelt által vezetett Opel Corsa személygépkocsi elé állt, annak érdekében, hogy a terhelt ne tudja magát kivonni a rendőri intézkedés alól.

[10] A terhelt azonban személygépkocsiját egyes sebességi fokozatba tette, hogy a gépkocsit balra kormányozva megkíséreljen az út 3 felé elhajtani, és igen alacsony, 2-3 kilométer/óra sebességgel nekihajtott a forgalmi rendszám 2 rendőrségi szolgálati gépjármű bal első részének. Ezt követően a terhelt ismételtén gázt adott a személygépkocsijának és újból nekiütközött a személygépkocsija bal első sarokrészével a rendőrségi szolgálati gépjármű bal első sarokrészének. A terhelt ezután ismételtén gázt adott és harmadszor is

nekiütközött a rendőrségi szolgálati gépjárműnek. Miután a terhelt harmadszorra is nekiütközött a rendőrségi szolgálati gépjárműnek, tanú 1 rendőr őrmester kiszállt abból, és a terhelt gépkocsijának jobb első ajtaját kinyitva bejutott a terhelt által vezetett személygépkocsiba és felszólította a terheltet cselekménye abbahagyására, majd megragadta a terheltet és a jobb első ajtón keresztül a gépkocsiból kihúzta.

[11] Ugyanekkor szállt ki tanú 2 rendőr őrmester a szolgálati gépkocsi jobb első ajtaján és sietett tanú 1 rendőr őrmester segítségére. Tanú 1 rendőr őrmester sértett ekkor a terheltet megkísérelte a földre vinni, azonban a terhelt felállt és megkísérelt út 2 felé elfutni. Ezt követően tanú 1 rendőr őrmester és tanú 2 rendőr őrmester, valamint az időközben a helyszínre érkezett járőrök a terheltet a földre vitték és megbilincseltek.

[12] A terhelt cselekményével a vele szemben jogszerű eljárásban intézkedni szándékozó tanú 1 rendőr őrmester és tanú 2 rendőr őrmester sértettet erőszakkal akadályozta, azonban közlekedési szabályszegéseivel még nem idézett elő közvetlen veszélyhelyzetet.

[13] II. 1. A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, a felülvizsgálatra alapul szolgáló törvényi ok megjelölése nélkül.

[14] Indítványában kifejtette, hogy sem a hivatalos személy elleni erőszak büntettét, illetve a marasztalás tárgyát képező egyetlen bűncselekményt sem követte el. Utalt rá, hogy a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazása miatt büntetőeljárás indult a vele szemben intézkedő rendőrök ellen, amelyhez képest úgy vélte, hogy az ellene indult eljárás a rendőrség bosszúja. Hivatkozott rá, hogy magatartása nem volt és nem is lett volna alkalmas a rendőrök bántalmazására.

[15] Indítványozta ezért a felülvizsgálati eljárás lefolytatását.

[16] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.77/2024/2. számú átiratában a terhelt indítványát részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[17] A Be. 650. § (2) bekezdésében és a 659. § (1) bekezdésében írt szabályokra való utalással törvényben kizártnak ítélte a terheltnek az irányadó tényállásban foglaltakkal ellentétes tényállításait, amelyek lényege szerint valójában ő volt a rendőrök által bántalmazott személy.

[18] Az irányadó tényállás alapulvételével pedig levonhatónak tartotta a következtetést, hogy a terhelt tudomással bírt róla, miszerint a Btk. 459. § (1) bekezdés 11. k) pontja alapján hivatalos személynek minősülő rendőrök kívánnak intézkedni vele szemben, hiszen éppen ezt kikerülendő hajtott be a út 4-re és búj el a műszerfal mögött. A BH 1995.330. és BH 2023.121. számon közzétett eseti döntések elvi tartalmának felhívásával kifejtette, hogy a terhelt nem csupán passzív ellenállást tanúsított, de a dologról személyre áttevődő erőszakot alkalmazva állt ellen az intézkedésnek, hiszen az ütközés révén a szolgálati gépkocsira gyakorolt erőhatás szükségképpen áttevődött a szolgálati járműben ülő rendőrökre is, függetlenül az erőbehatás sérülés okozására való alkalmasságától. Ekként pedig a hivatalos személy elleni erőszak büntettének valamennyi törvényi tényállási eleme megvalósult.

[19] A terhelt terhére megállapított közúti veszélyeztetés büntettének megvalósulását vizsgálva arra az álláspontra helyezkedett, hogy a terhelt cselekménye során helyesen nem a KRESZ 6. § (2) bekezdés a) és b) pontjában, valamint a 42. § (1) és (2) bekezdésében írt szabályokat, hanem a 3. § (1) bekezdés c) pontjának rendelkezéseit szegte meg.

[20] A másodfokú bírósággal egyetértve elméleti síkon nem látta kizártnak a közúti veszélyeztetés büntette kísérletének megállapítását, azonban a konkrét esetben nem tartott következtetést levonhatónak, hogy a terhelt szándéka közvetlen veszélyhelyzet létrehozására irányult volna. Ezt azzal indokolta, hogy a terhelt rendkívül alacsony sebességgel, alig fél méteres távolságból ütközött a szolgálati gépjárműnek, a sértettek pedig a gépkocsiban ülve,

védett helyzetben maradtak az erőbehatás következményeitől, nem úgy, mintha a terhelt gépkocsival közvetlenül vagy kerékpáron közlekedve kerültek volna kontaktusba (BH 1998.256., BH 1998.318.). A terhelt által szándékosan előidézett járműütközés így nem volt alkalmas arra, hogy reálisan előidézzék a szolgálati gépjárműben ülő rendőrök sérülését, így szándéka a közvetlen veszélyhelyzet létrehozására nem terjedt ki. Emiatt cselekménye a közúti veszélyeztetés büntette kísérletének törvényi tényállási elemeit nem merítette ki.

[21] Mivel a jogerős ítélet a terhelt egyazon magatartását minősítette hivatalos személy elleni erőszak büntettének és közúti veszélyeztetés büntette kísérlete alaki halmazatának, így az átirat szerint a közúti veszélyeztetés büntettének kísérlete miatt nem a bűnösség törvénysértő megállapításáról, hanem törvénysértő minősítésről van szó. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján azonban a törvénysértő minősítés csak akkor jelent felülvizsgálati okot, ha az törvénysértő büntetés kiszabását eredményezte. Figyelembe véve azonban, hogy a terhelt a többszörös visszaesői minőségét megalapozó elítéléseken túl is büntetett előéletű, illetve a támadott ítélettel elbírált bűncselekményt több büntetőeljárás hatálya alatt állva követte el, az irányadó – többszörös visszaesői minőségére tekintettel 1 évtől 7 év 6 hónapig terjedő – büntetési tételkeret középértékét sem elérő, 3 év 8 hónap tartamú szabadságvesztés nem tekinthető aránytalanul súlyosnak, amint a kiszabott közügyektől eltiltás sem. Ugyan a terhelt magatartását az előbbiek szerint közlekedési bűncselekmény megállapítására nem tartotta alkalmasnak, de a közúti közlekedés szabályainak megszegésével megvalósított hivatalos személy elleni erőszak büntetteként minősülő cselekménye folytán a közlekedésben való részvétele a közlekedés biztonságát veszélyeztetőnek értékelte, ezért a közúti járművezetéstől való eltiltás kiszabásának a Btk. 55. § (1) bekezdés a) pontjában írt valamennyi törvényi feltételét fennállónak ítélte.

[22] Mindezekre tekintettel a Legfőbb Ügyészség indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet hatályában tartsa fenn.

[23] 3. A védő a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében egyetértett azzal, hogy a terhelt cselekménye nem valósította meg a közúti veszélyeztetés büntettének kísérletét. A Legfőbb Ügyészség álláspontjával ellentétben ugyanakkor a kiszabott szabadságvesztés enyhítése mellett érvelt, figyelemmel arra, hogy a terhelttel szemben a helyes minősítés mellett nem halmazati büntetést kell kiszabni. Azaz, ilyen körülmények között a jogerős ítélettel kiszabott 3 év 8 hónap tartamú szabadságvesztést törvénysértőnek vélte.

[24] Indítványozta ezért a cselekmény törvényes minősítése mellett a kiszabott szabadságvesztés enyhítését.

[25] **III. A felülvizsgálati indítvány alaptalan.**

[26] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, és kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[27] Tartalma szerint értékelve felülvizsgálati indítványában a terhelt a büntető anyagi jog szabályainak – bűnösségének törvénysértő megállapítására, illetve a lentebb írtak szerint az alaki halmazatban álló bűncselekmények törvénysértő minősítésére is kiterjedő – megsértését kifogásolta. Erre tekintettel a Kúria a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában és a b) pont ba) alpont első fordulatában írt felülvizsgálati okok alapulvételével bírálta felül a támadott jogerős ügydöntő határozatot.

[28] 2. A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét, míg a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont első fordulata szerint

felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt szabott ki törvénysértő büntetést.

[29] A felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. Ezzel összhangban a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[30] Az irányadó tényállásban rögzített életbeli tények szem előtt tartásával kell tehát a terhelt felülvizsgálati indítványa alapján a Be. 659. § (5) bekezdésében írt felülbírálatot elvégezni.

[31] 3. Az irányadó tényállásban írt magatartásával pedig a terhelt valóban kimerítette a hivatalos személy elleni erőszak büntettének [Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont] törvényi tényállási elemeit.

[32] E tényállásból kiolvashatóan tanú 1 rendőr őrmester a terhelt által vezetett gépkocsi nagy sebességét észlelve intézkedés alá kívánta vonni a terheltet.

[33] A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 19. § (1) bekezdése szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításainak engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. Pontosan az intézkedés alá vont személy alávetési kötelezettsége ad alapot az Rtv. VI. Fejezetében felsorolt kényszerítő eszközök igénybe vételére [Rtv. 19. § (2) bekezdés].

[34] A terhelt ekként a törvény által előírt tűrési kötelezettsége ellenére akarta kivonni magát a jogszerű rendőri intézkedés alól, amikor a gépkocsijával megkísérelt elhajtani. Az intézkedő rendőrök pontosan ennek ellehetetlenítése érdekében kormányozták a szolgálati gépkocsit a terhelt által használt gépjármű elé. Azaz, a terhelt számára a menekülés felé vezető út el volt zárva. Ő azonban ezt az utat erővel kísérelte megnyitni, mégpedig a használatában állott gépkocsi által arra a szolgálati gépjárműre gyakorolt erővel, amelyben a vele szemben intézkedni kívánó rendőrök ültek. E magatartása kétségkívül akadályozta a rendőri intézkedést, mert a kisebb erejű ütközésekben megnyilvánuló közlekedési manőverek gátolták az ütközéssel érintett szolgálati gépkocsiban ülő rendőrök számára a gépkocsi elhagyását és az Rtv. V. Fejezetében írt intézkedések megkezdését.

[35] Az előbbiek fényében a hivatalos személy elleni erőszak büntettének megvalósulása azon áll, hogy a terhelti gépkocsival a szolgálati járműre gyakorolt háromszori erőbehatás az intézkedés Btk. által megkívánt, azaz erőszakkal való akadályozásának tekintendő-e.

[36] Erőszakról kizárólag a személy elleni testi erő kifejtés esetén van szó, amely erőszak a hivatalos személy testén hat, és akár közvetlen, akár közvetett formában, számos módon érvényesülhet (Bfv.II.1.230/2014/6.). Ilyen erőszak megállapítására lehet alkalmas az a fizikai ráhatás is, amely nem közvetlenül az eljáró hivatalos személyre, hanem más személyre vagy dologra irányul, de a hatása – áttevődve a hivatalos személyre – akadályozza őt a jogszerű intézkedésben.

[37] Pontosan ilyen, a többszöri ütközés előidézésével a szolgálati gépkocsira gyakorolt erő kifejtés révén, közvetve az intézkedő rendőrök testére ható, egyúttal az intézkedésre akadályozólag ható erőt alkalmazott a terhelt is. Mivel az erőt az emberi test tömegét többszörösen meghaladó tömegű dolog, a terhelt által vezetett gépkocsi közvetítette, a terhelt által kialakított erőbehatás még a rendkívül alacsony ütközési sebesség ellenére sem tekinthető csekélynek. Ez még akkor is igaz, ha az erőhatással érintett hivatalos személyek a karosszériával védett gépjárműben ültek, a potenciális sérüléstől védve. A lényeg ugyanis

abban áll, hogy a terhelt a szolgálati gépjárművel való ütközésekkel az intézkedés ellen ható erőt alkalmazott, amely erő közvetve az intézkedő, illetve azt megkezdni és folytatni kívánó rendőrök testére is áttevődött. Ez az adott esetben erőszakként értékelendő, amely a hivatalos személy elleni erőszak büntettét [Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont] valósítja meg.

[38] Az indítványbeli érvrendszerrel szemben teljességgel közömbös tehát, hogy a terhelt jelentősége, ha a jogerős ítélet a Btk. 310. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző hivatalos személy elleni erőszak büntettét róta volna a terhelt terhére. A bűncselekmény Btk. 310. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző alakzata azonban a fentebb írtak szerint bántalmazás hiányában is, pusztán az intézkedést akadályozó, bármely, a hivatalos személy testére akár csak közvetve áttevődő fizikai erő alkalmazásában megnyilvánuló erőszak kifejtése esetén tényállásszerű.

[39] Ekként az alapügyben eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak sérelme nélkül állapították meg a terhelt büntetőjogi felelősségét a hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt.

[40] 4. Egyetértett ugyanakkor a Kúria a Legfőbb Ügyészséggel, hogy a terhelt magatartása a közúti veszélyeztetés büntette kísérletének megvalósítására már nem volt alkalmas.

[41] Az nem kétséges, hogy a terhelt gépkocsiját közúton vezetve megszegte a közúti közlekedés szabályait.

[42] E közlekedési szabályszegéseket a jogerős ítélet a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 6. § (2) bekezdés a) és b) pontjának, valamint a 42. § (1) és (2) bekezdésében írt szabályok megszegésében látta azonosíthatónak. E szabályok közül a 6. § (2) bekezdésében írt rendelkezések a forgalom (megkülönböztető fényjelzést használó gépjárműből történő) rendőr általi irányítására, a 42. § (1) és (2) bekezdése pedig a megkülönböztető jelzést használó gépjárművel szembeni elsőbbségadási kötelezettségekre, illetve az ilyen gépjármű megközelítésére és a mellette történő elhaladásra vonatkozó szabályokat rögzíti. Ehhez képest a Legfőbb Ügyészség helytállóan mutatott rá, hogy az irányadó tényállásból a megkülönböztető jelzés intézkedő rendőrök általi alkalmazását rögzítő tények nem tűnnek ki, amelyhez képest a KRESZ 6. § (2) bekezdés a) és b) pontjában, valamint a 42. § (1) és (2) bekezdésében írt közlekedési szabályszegések felrovása nélkülözi a ténybeli alapot. Ilyen körülmények között egyetlen speciális, konkrét közlekedési szabály megszegése sem állapítható meg a terhelttel szemben.

[43] Ilyen, konkrét közlekedési szabályszegés hiányában kell sort keríteni annak vizsgálatára, hogy a terhelt megsértette-e a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott általános balesetelhárítási kötelezettségét [Bfv.II.666/2015/9. (BH 2016.163.II.)].

[44] A KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontja szerint, aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon, és ne zavarjon. Amikor pedig a terhelt gépkocsiját alacsony sebességgel többszörösen nekivezette a szolgálati gépkocsinak, ezzel – legalább – a vagyonbiztonságot nem is csupán veszélyeztette, de sértette is.

[45] A továbbiakban abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a terhelt közlekedési szabályszegése alkalmas volt-e a közúti veszélyeztetés törvényi tényállásában írt eredmény, a szolgálati gépkocsiban ülő rendőrök testi épségének veszélyeztetésére.

[46] A másodfokú bíróság megítélése szerint bár az eredmény nem következett be, de a terhelt olyan közlekedési szabályszegést vétett, ami egyúttal az intézkedést folytató rendőrök személyére konkretizált veszélyhelyzet előidézésére is alkalmas volt.

[47] Ehhez képest könnyen belátható, hogy ha valamely emberi magatartás – akadályozó külső körülmény hiányában végrehajtott – többszöri megismétlése sem váltja ki a törvényben meghatározott eredményt, annak egyetlen oka lehet: e magatartás eleve nem is volt képes a vizsgálat tárgyát képező eredmény okozására. Ha tehát a terhelt által végrehajtott háromszori ütközést követően sem alakult ki a sértettek testi épségében bekövetkező sérelem lehetőségét magában hordozó helyzet, akkor e közlekedési szabályszegések értelemszerűen nem is hordozták magukban a veszélyhelyzet kialakításának esélyét.

[48] E logikai következtetéssel az irányadó tényállás konkrét tényeinek elemzése révén leszűrhető következtetések is egybecsengenek. A terhelt ugyanis rendkívül alacsony ütközési sebességgel gyakorolt erőt a szolgálati gépkocsira. A rendőrök e szolgálati gépkocsiban ültek, azaz a közvetlen erőhatástól a karosszéria által védve. A terhelt által végrehajtott, mindössze 2-3 km/h sebességű ütközések közvetve pedig nem közöltek akkora erőt, amely felvethette volna a védett pozícióban elhelyezkedő rendőrök testi épségének sérelmét.

[49] Következésképpen, a terhelt közlekedési szabályszegései nem voltak képesek a szolgálati gépkocsiban ülő rendőrök testi épségének veszélyeztetésére, ezért a terhelt a közúti veszélyeztetés büntetnének kísérletét sem valósíthatta meg.

[50] 5.1. Ez azonban nem jelenti a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában írt felülvizsgálati ok beálltát (a terhelt bűnösségének törvénysértő megállapítását).

[51] A rendkívüli perorvoslat folytán eljáró Kúria által hozandó döntés szempontjából ugyanis alapvető jelentőségű, hogy a felülbírálat alaki (a terhelt által egy cselekménnyel megvalósított) vagy anyagi (a terhelt több cselekményét magába foglaló) halmazatban álló bűncselekményekre terjed ki. A törvénysértő felmentés, eljárásmegszüntetés és a bűnösség megállapítása kizárólag az anyagi halmazatban álló bűncselekmény kapcsán jelent felülvizsgálati okot. Ezzel szemben az alaki halmazatban álló bűncselekmény esetében valójában egyazon magatartás jogi értékelésének változatairól, ekként minősítésről van szó. Éppen ezért az ilyen jogi értékelés (illetve annak megléte vagy hiánya miatti kifogás) helyesen a Be. 649. § (1) bekezdés b) pontja, és nem az (1) bekezdés a) pontja szerint képezheti felülvizsgálat tárgyát [Bfv.III.933/2016/6. (BH 2017.109.I.)]. Ez azt jelenti, hogy az alaki halmazatban álló bűncselekmények eltérő megítélése nem eredményez a bűnösség kérdésében eltérő döntést, csupán a megállapított cselekmény eltérő minősítését [Bhar.I.690/2018/12. (EBH 2018.B.27.IV.), BH 2019.73.], ami – a döntés irányának függvényében – sem felmentő, sem bűnösséget megállapító ítélet hozatalát nem vonhatja maga után.

[52] Az alapügyben eljáró bíróságok pedig a jelen esetben is alaki halmazatban álló bűncselekményekben állapították meg, mert a terhelt hivatalos személy elleni erőszakot megvalósító magatartását egyúttal a közúti veszélyeztetés büntette kísérletének megállapítására is alkalmasnak értékelték. Következésképpen, az alaki halmazatban álló hivatalos személy elleni erőszak büntette és közúti veszélyeztetés büntette kísérlete valamelyikének törvénysértő megállapítása az ugyanazon – egyetlen – cselekmény büntetőjogi minősítésének törvénysértő jellegét eredményezi, amely a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulataiban írt feltételek mentén vezethet a jogerő áttörésére.

[53] A jogerős ítélet pedig a fentebb írtak szerint törvénysértően minősítette a terhelt cselekményét, mert a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg, hogy a terhelt egyazon magatartása a hivatalos személy elleni erőszak büntetével alaki halmazatban a közúti veszélyeztetés büntetnének kísérletét is megvalósította.

[54] A törvénysértő minősítés ugyanakkor a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában írt felülvizsgálati ok beálltának csupán szükséges, de nem elégséges feltétele. A

felülvizsgálat szóban forgó oka nem teljesül, ha a törvénysértő minősítés nem párosul törvénysértő büntetés kiszabásával.

[55] Az első fordulat szerinti felülvizsgálati ok (törvénysértő minősítés) esetén a hatályos eljárási törvény nem (miként a 2003. július 1. és 2018. június 30. között hatályos 1998. évi XIX. törvény sem) tartalmaz olyan szűkítő rendelkezést, mint a 2003. június 30. napjáig hatályban volt 1973. évi I. törvény 284. § (2) bekezdése, amelynek értelmében törvénysértő minősítés esetén sincs helye felülvizsgálatnak, ha a büntetést a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretei között szabták ki.

[56] Ebből következően a hatályos eljárási törvény szerint felülvizsgálati eljárásban megállapított törvénysértő minősítés esetén a büntetés abban az esetben is lehet törvénysértő, ha az a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tételkereten belül marad. Mivel a büntetési tételhatárok között a büntetést annak céljához igazítva, egyéniesítve, a cselekmény tárgyi súlyához, a belső arányossághoz igazodva kell kiszabni, ezért a törvénysértő minősítés érintheti a büntetés törvényességét akkor is, ha a kiszabott büntetés a helyesbített minősítéshez tartozó büntetési tételkereten belül marad, ám nem felel meg a helyes minősítésű bűncselekmény tárgyi súlyának, az alanyi bűnösség fokának (BH 2011.97.I.). A Be. szerinti szabályozás helyes értelme szerint ekként törvénysértő minősítés esetében akkor is szükséges a kiszabott büntetés vizsgálata, ha az a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretén belüli [Bfv.III.77/2017/23. (BH 2017.359.IV.)].

[57] 5.2. Ekként a terhelt terhén kizárólag az egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett hivatalos személy elleni erőszak büntette [Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont] marad fenn. A terhelt többszörös visszaesői minőségére tekintettel a Btk. 89. § (1) bekezdése alapján e büntetési tételkeret felső határa ugyanakkor a felével emelkedik, így a helyes minősítés mellett a terhelttel szemben kiszabható büntetés egy évtől hét év hat hónapig terjedő szabadságvesztés.

[58] Ehhez képest az alapügyben feltárt büntetéskiszabási körülményeket is szem előtt tartva, a jogerős ítéletben kiszabott, a Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti törvényi középértéktől (4 év 3 hónaptól) elmaradó 3 év 8 hónap tartamban meghatározott szabadságvesztés és az ezzel arányban álló 5 év közügyektől eltiltás a bűnösség körének szűkülése mellett is igazodik a kizárólag hivatalos személy elleni erőszak büntettként értékelt cselekmény tárgyi súlyához és az alanyi bűnösség fokához.

[59] 5.3. Hasonlóképp nem tekinthető törvénysértőnek a közúti járművezetéstől eltiltás kiszabása, függetlenül attól, hogy a törvényes minősítés mellett a közúti veszélyeztetés büntettként kísérlete nem róható a terhelt terhére.

[60] A Btk. 55. § (1) bekezdése a járművezetéstől eltiltásnak két esetét szabályozza.

[61] Az említett törvényhely a) pontjában írt esetben a bűncselekmény annak a következménye, hogy az elkövető megszegte az engedélyhez kötött járművezetés szabályait. E jogszabályhely alkalmazása során a járművezetési szabályok megszegése alatt nem az elkövetési módot, hanem az elkövetési magatartást kell érteni, vagyis azokat az eseteket, amikor a bűncselekmény elkövetési magatartása szükségképpen magában foglalja a közlekedési szabályok megszegését is. Ebbe a körbe tartozónak kell tekinteni a közlekedési bűncselekmények (Btk. XXII. Fejezet) mellett a közlekedés körében, közlekedési szabály megsértése útján a járművezető által megvalósított bűncselekményeket (így pl. segítségnyújtás elmulasztása, materiális veszélyeztető szándék helyett materiális sértő szándék megállapítása esetén a veszélyeztető jellegű közlekedési bűncselekmény helyett élet- vagy testi épség elleni bűncselekményeket, így például közérdekű üzem működésének megzavarását, jármű hatalomba kerítését stb.) is {Bfv.II.699/2022/11. [24]-[25]}.

[62] A jelen esetben pedig a hivatalos személy elleni erőszak büntetnének elkövetési magatartása pontosan a közlekedési szabályok megszegésében, a személy- és vagyonbiztonság veszélyeztetésében öltött testet, amelyhez képest a közlekedési szabályok megsértésével elkövetett bűncselekmény miatt a közúti járművezetés kiszabásának a Btk. 55. § (1) bekezdés a) pontja alapján helye van. A Btk. rendelkezéseivel összhangban kiszabott járművezetéstől eltiltás tartama az irányadó büntetéskiszabási körülmények számbavételével az elkövetett cselekménnyel arányos, ezért törvényes.

[63] 6. A kifejtett érvek mentén a Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak – a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen, a Be. 655. § (2) bekezdése szerinti összetételben eljárva – nem adott helyt, és a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[64] 7. A terhelt kirendelt védője a felülvizsgálati eljárásban a felülvizsgálati indítványra írásbeli észrevételt tett. A kirendelt védőt tevékenységéért a felülvizsgálati eljárásban díjazás illeti meg akkor is, ha a Kúria az ügyben nem tart nyilvános ülést [BH 2019.217.III. (Bfv.I.1.323/2018/20.), BH 2020.287.IV. (Bfv.I.157/2020/17.)]. Ezért a Kúria a védő részére a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 7. § (3) bekezdésében meghatározott keretek között, a kirendelt ügyvédi óradíj kétszeresének megfelelő, összesen 14.000 forint díjazást állapított meg, a Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény 66. § (4) bekezdésében meghatározott kirendelt ügyvédi óradíj alapulvételével.

[65] IV. A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki. A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdésének első fordulata pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételtan előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2024. október 8.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Metzinger Márton s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró